

Sygn. akt VPa 196/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2012 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie następującym:

Przewodniczący – SSO Andrzej Marek

Sędziowie: SSO Jacek Wilga (spr.)

SSO Krzysztof Głównyński

Protokolant: Ewa Sawiak

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2012 roku **w Legnicy**

na rozprawie

sprawy z powództwa K. N.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o wynagrodzenie i ekwiwalent za urlop

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 3 października 2012 roku **sygn. akt** IV P 432/11

I. oddała apelację,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 225 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 03 października 2012 roku Sąd Rejonowy w Legnicy zasądził od strony pozwanej (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz powoda K. N.:

- kwotę 1.835 zł brutto tytułem wynagrodzenia za pracę za lipiec i sierpień 2011 r., z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 29 listopada 2011 r. do dnia zapłaty,

- kwotę 40 zł tytułem zwrotu kosztów badań lekarskich, z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 29 listopada 2011 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazał, iż zgromadzony w przedmiotowej sprawie materiał dowodowy – w ocenie Sądu – potwierdził, iż między stronami niniejszego procesu poza formalną pisemną umową o pracę obowiązywały faktycznie ustne ustalenia w zakresie obowiązujących powoda stawek godzinowych wynagrodzenia za pracę. Twierdzenia powoda w powyższym zakresie potwierdzili zeznający w niniejszej sprawie świadkowie: T. G. i P. J.. Byli oni, tak samo jak powód, pracownikami strony pozwanej oddelegowanymi do pracy w W.. Pracowali, tak jak powód, początkowo

na O., gdzie stawka godzinowa wahała się między 20 a 30 zł za godzinę, a następnie przy budowie stadionu, gdzie obowiązywała stawka 15 zł za godzinę. W pozostałych sytuacjach, tj. przy każdej pracy poza W., obowiązującą była stawka 8 zł za godzinę, która w istocie była stawką uzgodnioną w pisemnej umowie o pracę. Relacje powyższych świadków są zgodne i spójne i w całości korespondują z twierdzeniami powoda. Są także wiarygodne. Wątpliwości budzi bowiem to, żeby pracownicy strony pozwanej, w tym i powód, zdecydowali się pracować na jej rzecz w W., za wynagrodzeniem stanowiącym w istocie równowartość minimalnego krajowego wynagrodzenia za pracę, zwłaszcza, że z przedstawionych przez stronę pozwaną dokumentów nie wynika, żeby były im wypłacane dodatkowe świadczenia: premie, diety, czy wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych.

Przyjęty przez stronę pozwaną system ewidencjonowania godzin pracy powoda potwierdza – zdaniem Sądu – okoliczność, że niezależnie od zapisów pisemnej umowy o pracę, która służyła m.in. rozliczeniom z ZUS i Urzędem Skarbowym, strony umówiły się co do wynagradzania powoda według stawki za godzinę pracy, w wysokości zależnej od miejsca świadczenia pracy. Prowadzone przez zatrudnionych u strony pozwanej majstrów zestawienia godzin pracy, służyły prawidłowemu naliczeniu wynagrodzenia zleceniobiorcom i pracownikom strony pozwanej, w tym powodowi. Według takiego zestawienia i podanych przez powoda zasad zostało mu naliczone wynagrodzenie za miesiąc czerwiec 2011 r. Wynagrodzenie za miesiąc lipiec 2011 r. było zaś wypłacane już w okresie, kiedy strona pozwana rozważała dokonanie powodowi wypowiedzenia umowy o pracę, a wynagrodzenie za sierpień – po rozwiązaniu umowy o pracę. Dlatego też za lipiec i sierpień 2011 r. powód otrzymał wynagrodzenie w niepełnej wysokości, wbrew ustnej umowie stron. W ocenie Sądu celem przyznania pracownikowi na podstawie ustnej umowy wynagrodzenia w wyższej stawce godzinowej, niż wynikająca z pisemnej umowy, było zachęcenie go do podjęcia pracy w miejscowości tak oddalonej od miejsca jego zamieszkania, jak W.. Bez znaczenia pozostaje przy tym okoliczność, że powód w innej sprawie sądowej (IV P 305/11) podał, że jego wynagrodzenie wynosiło 1.390 zł brutto.

Powyższe nie ograniczało powoda w dowodzeniu w niniejszej sprawie, że poza kwotą wynagrodzenia podstawowego wynikającego z pisemnej umowy o pracę otrzymywał od strony pozwanej wynagrodzenie dodatkowe, według stawki godzinowej.

Mając na względzie powyższe, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, iż powództwo K. N. o wyrównanie wynagrodzenia za lipiec i sierpień 2011 r. zasługuje na uwzględnienie. Dlatego też zasądził na jego rzecz od strony pozwanej dochodzoną przez niego łączną kwotę 1.835 zł brutto (1.343 zł netto) tytułem wynagrodzenia za miesiąc lipiec i sierpień 2011 r.

Wyrok powyższy zaskarżyła apelacją strona pozwana.

Zarzuciła:

- sprzeczne z zebraniem materiałem dowodowym ustalenie, iż między powodem a pozwanym oprócz pisemnej umowy o pracę zawarta została umowa w formie ustnej przewidująca dla powoda wyższe wynagrodzenie,
- naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji za prawdziwe określonych w pozwie stawek za godzinę pracy przysługujących powodowi na podstawie rzekomej ustnej umowy z pracodawcą oraz liczbę godzin pracy wypracowanych przez powoda w miesiącu lipcu i sierpniu 2011 r., bez rozważenia rozbieżności wynikających w tym zakresie z dokumentacji przedstawionej przez pozwaną,
- naruszenie przepisu art. 233 § 1 kpc na skutek przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów i wywiedzenia z faktu zatrudnienia pracowników przy robotach budowlanych w W., konieczności podniesienia ich wynagrodzenia,
- naruszenie przepisu art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i odstąpienia od dokonania oceny materiału dowodowego zgodnie z regułami logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego, w wyniku przyjęcia, iż prowadzenie przez pozwanego ewidencji czasu pracy zatrudnionych pracowników mogło mieć zastosowanie wyłącznie dla naliczania dodatkowego wynagrodzenia, obliczanego w stawkach godzinowych,

- naruszenie przepisu art. 233 § 1 kpc na skutek odstąpienia od pełnej analizy materiału dowodowego i stwierdzenia braku znaczenia dla niniejszego postępowania oświadczenia o wysokości uzyskiwanego u pozwanej wynagrodzenia, złożonego przez powoda w sprawie sądowej o sygn. akt IV P 305/11,

- naruszenie przepisu art. 328 § 2 kpc poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku z pominięciem obowiązku wyjaśnienia podstawy prawnej i przytoczenia przepisów prawa, na podstawie których Sąd I instancji przyjął, iż powództwo o wyrównanie wynagrodzenia za lipiec i sierpień 2011 r. zasługuje na uwzględnienie, mimo że za wskazane miesiące powód otrzymał od pozwanej stosowne wynagrodzenie, wynikające z umowy o pracę z dnia 01.06.2011 r.

Stawiając powyższe zarzuty domagała się strona pozwana zmiany zaskarżonego orzeczenia i oddalenia powództwa w części zasądzającej na rzecz powoda kwotę 1.835 zł.

Powód wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył:

Zarzuty apelacji sprowadzają się do zarzutu dokonanej z naruszeniem art. 233 § 1 kpc oceny dowodów, sprzecznego w jej rezultacie ustalenia, iż między powodem a pozwanym oprócz pisemnej umowy o pracę zawarta została umowa w formie ustnej przewidująca dla powoda wyższe wynagrodzenie oraz pominięcia obowiązku wyjaśnienia podstawy prawnej i przytoczenia przepisów w oparciu o które Sąd I instancji wyrokował.

W pierwszej kolejności odnieść się należało do zarzutu swobodnej oceny materiału dowodowego sprawy.

Z treści art. 233 § 1 kpc wynika, iż Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Przepis powyższy stanowi wyraz zasady swobodnej oceny dowodów. Jej ramy wyznaczone są wymogami prawa procesowego, doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonując wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 kpc) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawało się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w wypadku gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok SN z 27.09.2002, II CKN 817/00).

Podobne stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27.09.2002 r. IV CKN 1316/00 stwierdzając, iż jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poparte i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego to taka ocena dowodów nie narusza zasad swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 kpc, choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć różne logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski.

W rozpoznawanej sprawie powód wykazał, iż miał uzgodnione z pracodawcą – przy budowie stadionu – stałe wynagrodzenie za pracę w wysokości 15 zł oraz przy innych pracach poza W. w wysokości 8 zł/godzinę. Twierdzenia jego potwierdzili świadkowie T. G. i P. J.. Ilość przepracowanych godzin za miesiąc lipiec przyjął sąd w oparciu o wygenerowane przez stronę pozwaną (czemu strona ta nie zaprzeczyła) zestawienia (k. 8). Występujące w tym zakresie rozbieżności ze zbiorczym rozliczeniem czasu pracy (k. 96) spowodowane zostały nierzetelnością w prowadzeniu dokumentacji dotyczącej czasu pracy. Nierzetelności te obciążają stronę pozwaną. Sąd I instancji miał prawo w tym zakresie oprzeć się na jednym z dokumentów sporządzonych przez stronę pozwaną. Wybrał dokument sporządzony w formie komputerowej, który jak wskazuje doświadczenie życiowe, sporządzany jest z uwzględnieniem wcześniejszych

informacji tworzonych na poszczególnych budowach. Sąd I instancji miał do takiego wyboru prawo i dokonał go w granicach przysługującej mu swobody.

Zgodny z doświadczeniem życiowym był wniosek Sądu Rejonowego co do tego, iż nieprawdopodobnym jest aby powód wyraził zgodę na pracę poza miejscem zamieszkania w W. za wynagrodzeniem odpowiadającym minimalnemu. Argumentem wystarczającym do przeciwnego wniosku nie może być fakt zapewnienia bezpłatnego noclegu, śniadania oraz kolacji. Świadczenia te jakkolwiek ograniczały koszty utrzymania powoda to jednak nie mogły w pełni zrekompensować ustalonego na najniższym dopuszczalnym poziomie wynagrodzenia i problemów oraz niedogodności związanych z pracą poza miejscem zamieszkania.

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika wbrew zarzutom apelacji, aby prowadzenie przez pozwanego ewidencji czasu pracy miało mieć zastosowanie wyłącznie dla naliczania wynagrodzenia obliczonego w stawkach godzinowych. Niewątpliwie jednak temu służyło. Sposób jej prowadzenia, z wyszczególnieniem miejsca świadczenia pracy wobec różnych, zależnych od tego miejsca stawek wynagrodzenia za godzinę o tym świadczy. Taka ewidencja służyć miała jednak również, na co słusznie zwrócono uwagę w apelacji, ewidencjonowaniu czasu pracy wykonywanej w godzinach nadliczbowych. Jednakże z pozostających w aktach sprawy wykazów wynika, iż w każdym miesiącu (VI-VII) czas pracy powoda znacznie przekraczał normę. Wskazywany 3-miesięczny okres rozliczeniowy nie był więc w rzeczywistości stosowany, a z dołączonych list płac nie wynika również aby wypłacono wynagrodzenie za godziny nadliczbowe. Tym samym przyjęta w apelacji argumentacja w tym przedmiocie nie może być uznana za przekonującą.

Rzeczywiście powód w sprawie IV P 305/11 wykazał, iż jego wynagrodzenie wynosi 1.386 zł. Do tych twierdzeń Sąd I instancji się odniósł. Dokonana ocena nie jest nielogiczna. Powołanie się przez powoda na ten poziom wynagrodzenia udokumentowany umową o pracę – zwolniło go z obowiązku dalszego dowodzenia w tej kwestii. Przy żądanym odszkodowaniu w wysokości 3-miesięcznych poborów obliczona kwota mogła być dla niego satysfakcjonująca, a zwolnienie z dowodzenia rzeczywistego poziomu wynagrodzenia i przyśpieszenie rozpoznania sprawy nie musi być oceniane jako nieracjonalne.

W konsekwencji powyższych rozważań przyjął Sąd II instancji, iż brak jest podstaw do stwierdzenia, iż dokonana przez Sąd Rejonowy ocena materiału dowodowego sprawy narusza wskazane na wstępie reguły swobodnej oceny dowodów. Apelacja przedstawia odmienną – konkurencyjną do oceny dokonanej przez Sąd Rejonowy - ocenę dowodów. Nie jest to jednak wystarczające do skutecznego zakwestionowania dokonanych przez ten Sąd ustaleń. Stanowisko apelacji stanowi w istocie jedynie polemikę z ustaleniami, które legły u podstaw wydania zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy akceptując dokonaną w sprawie ocenę dowodów zaakceptował również ustalenia, iż strony w rzeczywistości ustaliły wynagrodzenie za pracę na poziomie wskazanym przez powoda liczone za godzinę pracy. Wskazanie zaś tego wynagrodzenia w umowie o pracę na poziomie wynagrodzenia minimalnego służyć miało jedynie wyłącznie obniżeniu kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez stronę pozwaną poprzez uiszczanie obciążeń publiczno – prawnych liczonych od tej właśnie kwoty. Na takie postępowanie strony pozwanej powód nie miał wpływu.

Powód dochodził w sprawie wynagrodzenia za wykonaną pracę. Jej wykonania strona pozwana generalnie nie kwestionowała. Sporny zakres ustalony został przez Sąd Rejonowy w sposób ostatecznie akceptowany na etapie postępowania apelacyjnego. Podstawą zasądzenia dochodzonych należności winien być w takiej sytuacji przepis art. 80 kp. Brak wskazania tak określonej podstawy prawnej przez Sąd Rejonowy zaskarżonego orzeczenia nie dyskwalifikował. Z uzasadnienia wynikało bowiem w sposób niebudzący wątpliwości należności o jakim charakterze zostały na rzecz powoda zasądzone. Tym samym, wbrew twierdzeniom apelacji, była możliwość oceny jego prawidłowości.

Mając powyższe na uwadze apelację jako bezzasadną oddalono na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 kpc i § 6 pkt 3, § 11 ust. 1 pkt 2 i § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.